

Als een konijn dat in de koplampen kijkt

Biologisch verdrijven van plaagdieren: werkt het?

Het is de nachtmerrie van elke terreinmeester: je komt er bij de inspectie van een sportveld of golfbaan achter dat plaagdieren gegraven hebben en daarmee flinke schade hebben aangericht. Wat doe je ertegen? Een relatief nieuw verdrijvingsmiddel is Tupoleum, dat dieren biologisch met geur zou verdrijven. We vroegen een sportveldbeheerder en een greenkeeper naar hun ervaringen met deze methode.

Auteur: Nino Stuivenberg

Het verdrijven van dieren met geurmiddelen is zeker niet nieuw. Boeren en kwekers gebruiken deze methode al decennialang om hun gewassen te beschermen. Het idee is simpel: als een dier een geur ruikt waardoor het zich opgejaagd voelt, zal het geen stap zetten in jouw territorium. Tupoleum werkt volgens hetzelfde principe. Tupoleum is een middel van het bedrijf Rail Road Systems. Die naam verradt de oorsprong van deze verdrijvingsmethode: Tupoleum werd in eerste instantie gebruikt langs het spoornetwerk, om te voorkomen dat konijnen onder de rails zouden graven en taluds instortten. Maar er zijn natuurlijk meer toepassingen voor het product, bijvoorbeeld op sportvelden en golfbanen, waar konijnen nogal eens de kop opsteken. In enkele provincies is het daarom toegestaan om konijnen af te schieten als ze schade aanrichten aan gewassen. Het publiek is het daar niet altijd mee eens. Zo was er in 2017 grote verontwaardiging toen de Kennemer Golf- en Countryclub vergunning kreeg om drieduizend konijnen af te schieten.

Gaten in de middencirkel

Wil je het diervriendelijker aanpakken, dan is

Tupoleum een optie. Een sportveldbeheerder die ervaring heeft met deze methode, is Jan H. de Vries. De Vries is uitvoerder sportvoorzieningen voor de gemeente Steenwijkerland, een gemeente in het noorden van Overijssel. Bij een natuurgrasveld in de gemeente, dat aan de rand van een bos ligt, komen al jaren konijnen op bezoek. Zij groeven regelmatig gaten rond de middencirkel, die de club dan weer moest vullen. De Vries werd door Vos Capelle getipt om Tupoleum te proberen. 'Onder het motto: probeer het eens. Want zij hadden er ook nog geen ervaring mee', zegt De Vries. 'Maar ik sta altijd open voor nieuwe dingen en ik was toch op zoek naar een oplossing. De veldbeheerder vond het ook goed, dus zijn we een pilot gestart.'

In juli 2019 werden twaalf geurpalen neergezet rond het geplaagde veld. Bij de installatie van de padel was de geur goed te ruiken, zegt De Vries. 'Het is een heel sterke geur. Het ruikt een beetje naar een asbak in de regen. Maar het schrikt de dieren wel af.' De geur van de biologische samenstelling is namelijk intens voor dieren en werkt bedreigend. De stof is een combinatie van etherische oliën, tenside,

3 min. leestijd

‘Na een week of vier zagen wij effect’

repellent en gedestilleerd water. Per geurzuil is er ongeveer een halve liter van dit spul nodig. De Vries raadt aan om de meegeleverde handschoenen ook echt te gebruiken bij het vullen van de palen. ‘Want die sterke geur blijft wel even hangen.’

Barrière vormen

De hamvraag is natuurlijk of deze methode van bestrijding werkt. Bij het veld in Steenwijkerland wel, vertelt De Vries. ‘Na een week of vier zagen wij effect. Het duurt natuurlijk even voor de geur zich rond het veld verspreid heeft en een barrière heeft gevormd. De konijnen kwamen er vervolgens niet meer overheen. We hebben nu geen last meer van konijnen en hun graverij op dit veld. Al weet je nooit honderd procent zeker of dat puur door het geurmiddel komt.’ Hij is dus positief gestemd over Tupoleum. Voetballers die het veld bespelen, hebben volgens hem geen last van de geur. ‘Als de zuilen eenmaal staan, is de geur weg. Voetballers klagen er niet over, terwijl ze dat bij het graven van konijnen natuurlijk wel deden.’

De Vries heeft het gebruik van Tupoleum zelfs al aangeraden bij een voetbalclub in de regio

Ook langs voetbalvelden wordt Tupoleum regelmatig ingezet.

Jan de Vries

gemeente Steenwijkerland

waar het onderhoud geprivatiseerd is. Zij hebben te maken met dassen. Die club heeft het middel overigens nog niet ingezet. Volgens De Vries kan dat weleens te maken hebben met het prijskaartje van Tupoleum. ‘Het kost ongeveer 1.400 à 1.500 euro om een veld te voorzien van geurpalen; dat is prijzig. Ik koop het rechtstreeks bij de fabrikant in. Daarnaast moet je de palen elk half jaar bijvullen om de

geurcyclus in stand te houden. Daar ben je nog geen uur mee bezig, maar het kost toch tussen de 300 en 400 euro per keer. Voor een geprivatiseerde vereniging is dat een serieuze kostenpost.’

Geen eenduidige resultaten

Voor De Vries staat de werking van Tupoleum buiten kijf, maar de resultaten zijn niet overal

ACHTERGROND

duidelijk. We vroegen ook een golfbaan in Noord-Holland, die liever niet bij naam genoemd wil worden, naar hun ervaringen met Tupoleum. De hoofdgreenkeeper aldaar vertelt dat zij 'niet veel resultaat zagen' van Tupoleum en ermee gestopt zijn. Waar dat aan ligt, weet hij niet, maar de stof had daar weinig effect. Mogelijk ligt die oorzaak in de grote oppervlakte van de golfbaan. Bij het sportveld in Steenwijkerland werden liefst twaalf geurpalen rond één veld geplaatst. Plaats je minder palen, dan is de geur mogelijk niet sterk genoeg om een barrière op te werpen en zullen konijnen de grasvelden gewoon betreden.

'Als de zuilen eenmaal staan, is de geur weg'

Volgens de leverancier van Tupoleum werkt de verdrijvingszuil niet alleen tegen konijnen, maar bijvoorbeeld ook tegen dassen, mollen en muizen. De Vries heeft het middel niet getest tegen mollen en kan die effectiviteit dus niet bevestigen. Maar de theoretische werking tegen ratten en muizen is interessant. Vanaf 2023 zijn muizen- en rattengif (rodenticiden) immers verboden, omdat ze slecht zijn voor roofvogels. En dan moet men op zoek naar andere oplossingen om plaagdieren te verdrijven of bestrijden. Grote kans dat we dan meer zullen horen van Tupoleum.

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/article/32280/als-een-konijn-dat-in-de-koplampen-kijkt